

Κυδέρνησιν νὰ ἐνάξῃ εἰς δίκην τὴν ἑταῖρίαν ἐπὶ λόγῳ έτι: ἡ γῆ δύο εἰχόν οἰκοδομήσει ἥτιον ἔθνικήν. Ἐν τῷ ἄμα ὅλαι αἱ ἔκατὸν καὶ πεντήκοντα χιλιάδες τῶν κατοίκων ἐξελόθοντες τῆς πόλεως διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς πέριξ πεδιάδας καὶ ἀφησαν μόνουν κατοίκον εἰς τὴν πόλιν τὴν ἔχουσαν τριάκοντα ἡ τεσσαράκοντα χιλιάδας οἰκων τὸν ἐπίτροπον τῆς Κυδέρνησεως. Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσε μέχρι τοῦ τέλους τῆς δίκης. Τέλος χάρις εἰς τὸν ἀνεξάρτητον χαρακτῆρα τοῦ Ἀγγλικοῦ δικαστηρίου κατεδικάσθη ἡ Κυδέρνησις. Τότε δὲ δὲ λαὸς ἔσπευσε πάλιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ δὲ πληθυτὺπὸς ἡδεῖηθη μᾶλιστα ἐπαισθητῶς. Αριθμοῦνται σήμερον εἰς τὴν Βερκενεύδην ὑπὲρ τὰς διακοσίας χιλιάδας ψυχῶν. Αἱ ἐμπορικαὶ ἔργασιαι εἶναι περισσότεραι μὲν τῶν τοῦ Λογδίνου, διλίγον δὲ κατώτεραι τῶν τῆς Λιβερπούλης.

I. K.

ΜΙΑΤΩΝ.

Ο συγγραφεὺς τοῦ Ἀπολεσθέτος Παραδείσου, ἐγεννήθη ἐν Λογδίνῳ, τὴν 9 Δεκεμβρίου 1608. Ο πατήρ του, ἀνὴρ πεπαιδευμένος, καὶ μετ' ἐπιτυχίας τὰς τέχνας καλλιεργῶν, ἦν συμβολαιογράφος: διὸ καὶ δὲ Μίλτων ἔσχεν ἀνατροφὴν ἐκ τῶν μᾶλλον διακεριμένων. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐδείξε ζῆλον καὶ ἀγάπην μεγίστην πρὸς τὴν ἐργασίαν: ὅθεν ἀπὸ δώδεκα ἑτῶν ἡλικίας, ἡσθέντων ἡ ὄψις αὐτοῦ ἐνεκα τῶν μεγάλων ἀγρυπνῶν. Πεμφεῖς εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Κανταβρίας ἐδιώχθη ἀπὸ αὐτὸν, μετὰ διαμονὴν πενταετῆ, ἐνεκα τῶν διενέξεων, τῆς ἀπειθείας, τοῦ ὑπερηφάνου καὶ θυμώδους αὐτοῦ χαρακτῆρος. Ο Μίλτων ἀφειώθη κατὰ πρῶτον εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ, ἀλλὰ παρητήθη μετ' ὀλίγον, τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ δινειρεύμενος. Κατὰ τὸ είκοστὸν τέταρτον ἔτος, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐξοχὴν παρὰ τῷ πατρὶ του. Η σπουδὴ καὶ ἡ σύνθε-

σις Αατινικῶν τοιήσεων ἥσαν αἱ μόναι ποθηταὶ αὐτοῦ διασκεδάστεις. Ἀφησε δὲ μέγαν ἀριθμὸν Αατινικῶν στίχων ἀξιοσημειώτων διὰ τὴν ἀκριβειαν, τὴν ἀρμονίαν καὶ τὴν ἀφέλειαν τοῦ ὕρους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέθετεν Ἰταλικὴν κωμῳδίαν *Comus* ὀνομασθεῖσαν. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νέου Μίλτωνος ἔκλινε μᾶλλον πρὸς τὰς πενθίμους καὶ ἐμβριθεῖς ἴδεας· ἐπη τινὰ μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐξοχὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ, ἀπωλέστας τὴν μητέρα του, ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ μακρὰν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Διέτρεξε δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν γώραν ταύτην, ἥτις ἀνύψωστα τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα, τῷ ἐνέπνεες μάλιστα τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἔκτελέσῃ μηνημένον τι μέγα ἐφάμιλλον τοῦ Τάσσου, ἡ δόξα τοῦ δποίου ἀντήχει τότε περὶ αὐτόν. Ο Μίλτων συναντράφη θμετὰ τῶν ἐνδοξοτέρων ἀνδρῶν τῆς Ιταλίας, καὶ ἐπεσκέψθη τὸν Γαλλιαῖον εἴς τὴν μονὴν ἐκείνην τῆς Φλωρεντίας, ἐν ἥ τὸ ιερὸν Δικαστήριον τὸν εἰχε φυλαχίσει.

Ἐν ἐτεί 1640, ὁ Μίλτων ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀγγλίας μαζίν τὰς ἥδη ἐκρηγνυομένας ἐπαναστατικὰς ταραχὰς εἰς τὰς ὅποιας ἐλαβε μέρος ἐνεργὸν, καὶ, καταταχθεὶς μετὰ τῶν φιλελευθέρων, ἀνέδειξεν ἐχυτὸν ἐν τῶν μᾶλλον ἐνθουσιωδῶν δημοκρατικῶν. Ο Μίλτων συνεκέρνα μετὰ τῶν φροντίδων τῆς ἀνατροφῆς ἦν ἐδιδεν εἰς νέους τινας, ἀσκησιν συνέχῃ πολεμικὴν καὶ θρησκευτικήν. Ἐδημοσίευσε μέγαν ἀριθμὸν φυλλαδίων κατὰ τῆς ἐπιτυχίας, κατὰ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ διαφόρων θεολογικῶν ὑποθέσεων, ἀσκα διακρίνονται πολλαῖς διὰ τῆς ἐν αὐτοῖς ποιητικῆς ἐξάψεως, καὶ διὰ τῆς μεγίστης αὐτῶν διδακτικότητος. Αἱ δημοσιεύσεις αὗται εἰλκυσαν τὴν ἐπὶ τοῦ Μίλτωνος προσοχὴν τοῦ Κρόμβελλ, δοτὶς μετὰ τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Α'. ὠόμασεν αὐτὸν μυστικὸν Διερμηνέα καὶ Γραμματέα τῆς Αατινικῆς Γλώσσης, ἐν τῷ συμβούλῳ τῆς Ἐπικρατείας. Ο Μίλτων ὑπερασπίζετο θερμῶς ἀπάσας τὰς ἐπαναστατικὰς πρᾶξεις. Ἀλλὰ, κατὰ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ πάθη, καὶ τοὺς κινδύνους διετήρεις μεγίστην εἰλικρίνειαν, ἐπιμελούμενος ταυτοχρόνως καὶ τὰ συμφέροντάτου. Κατασὰς δὲ γραμματεὺς τοῦ Κρόμβελλ, ἀφωσιώθη διοστηρέως εἰς τὸ ἀνθρωπὸν τοῦτον, τὸν δποῖον ἐνόμικεν εἰλικρινὴ τῆς ἐλευθερίας λάτρην. Δυστυχῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, δὲ Μίλτων τυφλωθεὶς ἀπεσύρθη μακρὰν τοῦ κόσμου, πρὶν ἡ οὐδεὶς τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, οὐδὲ αὐτοῦ τοῦ Κρόμβελλ ἔξαιρουμένου, μαντεύσῃ τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα. Ο ποιητὴς ἐνυμφεύθη γυναικα, ἥτις γεννήσασα τρεῖς νίοὺς τὸν ἐγκατέλειψεν διὰ τὸ πρὸς τὰς ἴδεας τοῦ μίσος βραδύτερον δὲ ἐνυμφεύθη ὥραιά τινα νέαν ἀποθανοῦσαν δύω ἔτη μετὰ τὸν γάμον των, καὶ τὴν δποίαν ἐθρήνητεν δὲ Μίλτων διὰ σίγχων ἐμπλέων οὐρανίας καὶ ἀνεκφράστου μελαγχολίας. Ἐπὶ τέλους ἐνυμφεύθη ἐκ νέου γυναικά τινα, αἱ φροντίδες τῆς δποίας ἡδονούσαι, ἐπέχεον τὸ φάρμακον τῆς παραμυθίας ἐπὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ γήρατός του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἤρξατο τῆς συνέθεσεως τοῦ ἀριστοτουργήματος αὐτοῦ, τοῦ Ἀπολεσθέτος Παραδείσου, τὴν δποίαν διέκοφεν ἐκ τῆς ἀντεπαναστάσεως καὶ τῆς ἐπιστροφῆς Καρόλου τοῦ Β'. διότι κρατηθεὶς κατὰ διαταγὴν τῆς

Βουλῆς τῶν κοινοτήτων, ἀπελύθη μετά δύω μῆνας. Διηγοῦνται ὅτι διοιστής Δαβενάντος, προσκεκλημένος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλικοῦ οἰνῶνος (cave), περιπετών, κατὰ τὰ 1650 εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν ἐπαναστατῶν ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Μίλτωνος, δὲ Δαβενάνδος, ἐπιστρέψαντος Καρόλου τοῦ Β'. ἐζήτησε τὴν συγγνώμην ὑπὲρ τοῦ Μίλτωνος, μὴ λησμονήσας τὴν γενναιότητα τοῦ συγγραφέως τοῦ Ἀπωλεσθόρτος Παράδεσσον.

Καὶ τοι ἄγων κατὰ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε παρεόθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, τυφλὸς, ἀσθενής, δυστυχής, διωκόμενος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, μεμαγευμένος ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ῥεμβασμῶν, δὲ Μίλτων εὗρεν ἔτι εἰς τὸ πνεῦμά του τὴν ἰσχὺν τοῦ ναπεραϊώση νὸς ἕργον τοῦ ὁπίσιου συνέλαβε τὴν θέαν.

Ανεγίνωσκε τὸ ποίημά του πρὸς τοὺς υἱούς του, τοὺς ὁπίσιους ἐδίδαξε τὴν Ἐβραϊκὴν καὶ Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἐξηκολούθει δὲ ἀναγινώσκων δὲ αὐτῶν, ἀμέτως μετὰ τῆς ἔγερτιν τῆς πρωΐας, χωρία τινα τῆς Γραφῆς, τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Εὐριπίδου. Ἡ δὲ μουσικὴ ἐπέχει τὸ βάλσαμον τῆς ἡδονῆς εἰς τὰς πενθίμους τοῦ λαμπροῦ γέρουτος στιγμάς.

Κατὰ τὸ 1663 ἐπεμψεν ἀντίγραφον τοῦ ποιήματος του εἰς νέον τινα φίλον του Κουάκερον δινομαζόμενον, καὶ δύω ἔτη βραδύτερον ἐπώλησεν αὐτὸν εἰς Βιβλιοπώλην τινα ἀντί τριάκοντα λιρῶν στερεινῶν. Τὸ ποίημα τοῦτο δημοσιεύθεν τότε οὐδεμίαν ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν. Πλὴν δὲ Μίλτων, οὐδόλως ἀπελπισθεὶς, ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας του, καὶ ἐδημοσίευσεν Ἐπιτομὴν τῆς Ἰστορίας τῆς Ἀγγλίας, μετὰ ταῦτα τρχγωδίαν τινα τοῦ Σαμψὼν εἰς ἥν παρεισῆκε καὶ χωρούς. Βραδύτερον ἐφάνη δὲ Ἀρακτηθεὶς Παραδεισος, ποίημα εἰς ἀστρατα τέσσαρα. Τὰ τελευταῖα τοῦ ποιητοῦ ἔτη ἐνησχόλησαν συγγραφαὶ πλήρεις ὦρησευτικῶν συζητήσεων. Ἀπέθανε δὲ τὴν 10 Νοεμβρίου 1674 εἰς ἡλικίαν ἔξηκοντα πέντε ἑτῶν.

Περὶ τὰ τέλητοῦ δεκάτου ἑβδόμοοι αἰώνος δὲ Ἀδδισῶν συνετέλεσε τὰ μάλιστα πρὸς τὴν διακήρυξιν τῆς ποιητικῆς μεγαλοφύΐας τοῦ Μίλτωνος. ‘Ο δὲ Βολταῖρος ἐμιμήθη αὐτὸν βραδύτερον ἐν Γαλλίᾳ. Μετ' ὀλίγον ἀνεράνησαν πολλαὶ μεταφράσεις τοῦ Ἀπωλεσθόρτος Παραδεισου, ἐξ ὃν δὲ ἡ ἀρίστη εἶναι ἡ τοῦ Δελίλου, οὕτως ζμως ἡ πολυλογία διαστρέφει πολλάκις τὰς ἀρελεῖς, καὶ ἀρχαιτύπους καλλονάς τοῦ Ἀγγλικοῦ ποιήματος.

Ὑπάρχουσιν ἔτι περὰ τοῦ ποιητοῦ τούτου τρία ἔτερα εἰδὴ ἑκλεκτῆς καὶ λαμπρᾶς ποιήσεως, θελξικόδια διὰ τὴν μελωδίαν τῆς γλώσσης, τὴν χάριν, τὴν ζωρότητα, καὶ τὴν γλαφυρότητα τῶν ἴδεων καὶ αἰσθημάτων. Τὸ μὲν ἐπιγράφεται L' Allegro, ἐνῷ περιγράφει. ἀπαντά τὰ αἰσθήματα ψυχῆς εὐδαιμονίας καὶ αὐτάρκους τὸ δεύτερον, Il pensiero, φάλλει τὰς παραμηθυτικὰς τῆς μελαγχολίας παραφοράς· καὶ τὸ τρίτον ἀστρά τι εἰς τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγεννῶν.

(A. I.)

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΜΟΓΓΟΛΩΝ ΕΝ ΤΗ ΙΝΔΙΚΗ.

ΒΑΒΕΡ ΘΕΜΕΛΙΩΤΗΣ 1525.

Οἱ Μογγόλοι, κατὰ τὸ 1241 εἰσέβαλον τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ινδίαν στρατηγούμενοι ὑπὸ τίνος τῶν μίῶν τοῦ Ζεγγίς-Χάν. Ἀποδιωγθέντες, χωρὶς ὅμως νὰ δειλιάσωσιν, ἐπανέλαβον πολλάκις ἀκολούθως τὰς κατὰ τῆς ὥραιας ταύτης χώρας ἐπιδρομάς των, ητις παραβαλλομένη πρὸς τοὺς ἀκάρπους καὶ χέρσους ἀγρούς των, τοῖς ἐφάνη βεβαίως ὡς ἄλλος ἐπιγειος παράδεισος.

Κατὰ τὰ 1398, δὲ Τιμούρ-Λέγκ (Ταμερλάνος) κατακτήσας μέγα μέρος τῆς Ασίας, ὡδήγησε τοὺς Μογγόλους εἰς τὰς Ινδίας, ἐλεηλάτησε καὶ ἡράντε πᾶν τὸ προστυχόν, ἐθνάτωσεν ἔκατὸν χιλιάδας αἰχμαλώτους, ἐκυρίευσε τὴν Δέλην, ποταμῆδὸν χύσας ἐν αὐτῇ τὸ αἷμα, καὶ κατέστησεν αὐτὴν θορὸν τοῦ πυρός. (Ιανουαρίῳ τοῦ 1399). Πανταχοῦ ἐνεσπάρει διόμος τοῦ ὄντων αὐτοῦ, καὶ ἀπατᾷ σχεδὸν ἡ Ινδία ὑπετάγη. Πρὶν δὲ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐπικράτειάν του, ἐσύστησεν ἀντιβασιλείαν, εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ αὐτοκρατορίαν, ητις διετήρησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν ἔξουσίαν αὐτῆς καὶ τὰ χαραχθέντα Ινδικὰ νομίσματα ἐφερον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ εἰς τὰ τσαμία, καὶ ἀπέθανεν ἡγεμών τῶν Ινδιών. Ἐπὶ τῶν διαδόχων του, οἱ παλαιοὶ αὐτοκράτορες ἀνέλαβον καὶ διλίγον τὴν ἔξουσίαν των ἐπομένων οἱ Μογγόλοι ἀπειδιωγθησαν καὶ αὖθις πέραν τοῦ Ινδοῦ, καὶ ἐν διαστήματι μιᾶς περίπου ἑκατονταετῆδος ἐνομίζετο διετέστερεψεν τὰ βλέμματα τῶν ἀπὸ τὸν παλαιὸν αὐτῶν φιλόδοξον σκοπόν. Ἄλλη ἐπέπωτο ἡ Ινδία νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν ὅπλων των τὸ ἔργον τοῦ Ζεγγίς-Χάν εἴπετο νὰ παρικωθῇ ὑπὸ τοῦ παραδέξου ἀνδρὸς, τοῦ ὁπίσιου γράφομεν ἐνταῦθα τὸν βίον.

‘Ο Ζεχίρ-ουλ-Διέν-Μωάμεθ Βαθέρ, διθεμελιωτὴς τῆς Μογγολικῆς δυναστείας εἰς Ινδοστάν, ἦτον ἀπόγονος τοῦ περιωνύμου Τιμούρ. ‘Ο πατήρ αὐτοῦ, Σουλτάν Αμέρ, ἤρχεν ἐπὶ τῶν ἡγιανῶν βασιλείων τῆς Φιργάνας καὶ Ινδίτσας ἐν τῇ δυτικῇ Ταρταρίᾳ. Ζῶντος ἔτι αὐτοῦ, δὲ Βαθέρ μετέτηγεν ἡδη τῆς ἔξουσίας, ἀν καὶ μόλις δωδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν. Καὶ ἀπειθανον ἐφαίνετο διι τοσοῦτον νέος καὶ ἀδύνατος ἡγεμών ἡμέρας πόρει νὰ διατηρήσῃ τὸ κληροδότημα αὐτοῦ, ἀπέναντι ἰσγυρῶν ἐχθρῶν, οἵτινες βεβαίως ἥθελον τὸ διεφιλονεικήσει, ἀλλὰ δὲν ἥτο ἐκ τῶν τυχόντων παιδίων. Ἐν τῷ μέτω τῶν πολιτικῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν πολυαριθμῶν κινδύνων, ἀνέδειξεν ἐνέργειαν καὶ ἀγγίνοισιν ἀνδρός. ‘Η διήγησις τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ, ἐφήβου ἔτι δύο τος, δύναται νὰ θεωρηθῇ μᾶλλον μυθώδης. Μόλις δὲ πατήρ αὐτοῦ εἴχε κλείσει τοὺς δρθαλμοὺς καὶ εἰ θεοῖ του, δὲ τοῦ Ἀχμέτης βασιλεὺς τῆς Σαμαρκάνδης καὶ Μαχμούτης βασιλεὺς τῆς Βαθούχταν ἐπολιόρκησαν τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ινδίτσας. Εὔτυχως ἡ πανώλης ἐπελθεῦσα ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐ-